राजस्व न्यायाधिकरण काठमाडौ
इजलास
माननीय अध्यक्ष श्री किशोर सिलवाल
राजस्व सदस्य श्री जीवन कुमार घिमिरे
लेखा सदस्य श्री डम्बर बहादुर कार्की

फैसला

२०७५।०७६ सालको निर्णय नं. १५७
पुनरावेदन नं. ९७–०७४-RB-०१९८
मुद्दाः– आयकर (२०६४/०६५) ।

भक्तपुर जि. भक्तपुर उ.म.न.पा. औद्योगिक क्षेत्र व्यासिटोल स्थित बर्जर जोन्सन एण्ड निकोल्सन (नेपाल) प्रा.लि. (स्थायी लेखा नं. ३०००४४९७१) को तर्फबाट ऐ का अधिकार प्राप्त कन्ट्री मेनेजर सैवाल घोष...१	पुनरावेदक

विरुद्ध

ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर.. १	प्रत्यर्थी

<u>उपस्थित कानून व्यवसायीहरु</u>

पुनरावेदकका तर्फबाट : विद्वान अधिवक्ताद्धय श्री मन्जु बुढाथोकी
श्री सुरज श्रेष्ठ

प्रत्यर्थी कार्यालयहरुका तर्फबाट : शाखा अधिकृत श्री नगेन्द्र लम्साल

अविलम्वित नजीरः ×

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालय र अधिकारी

शुरु निर्णय गर्ने कार्यालयः- ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुर

शुरु निर्णय गर्ने अधिकारीः प्रमुख कर प्रशासक श्री आनन्दराज ढकाल

शुरु कर्यालयको निर्णय मितिः–२०६९/०१/१२

पुनरावेदक कम्पनीका हकमा ठूला करदाता कार्यालय, ललितपुरबाट मिति २०६९/०१/१२ को कर निर्धारणको निर्णय उपर आन्तरिक राजस्व विभागमा प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि निवेदन दिएकोमा आन्तरिक राजस्व विभागबाट ६० दिनभित्र निर्णय दिनु पर्नेमा उक्त निर्णय दिएको सूचनाको जानकारी हालसम्म नआएकोले राजस्व न्यायाधिकरण ऐन, २०३१ को दफा ६(१) र आयकर ऐन, २०५८ को दफा ११६ बमोजिम प्रस्तुत पुनरावेदन पत्र यस न्यायाधिकरणमा पर्न आएको रहेछ । सुनुवाइका लागि आज यस इजलास समक्ष पेश हुन आएको प्रस्तुत मुद्दाको संक्षिप्त तथ्य एवं ठहर यस प्रकार रहेको छः-

तथ्य खण्ड

१. करदाता बर्जर जोन्सन एण्ड निकोल्सन (नेपाल) प्रा.लि.ले आ.व. २०६४/०६५ को आय विवरण आयकर ऐन, २०५८ को दफा ९९ बमोजिम कर निर्धारण गरी सोही ऐनको दफा ९६ अनुसार रू. २०७४३३५३।- करयोग्य आय कायम गरी ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरमा मिति २०६५/०९/२७ मा विवरण पेश गरेको ।

२. करदाता कम्पनीको आयविवरण अध्ययन, छानविन तथा परिक्षण गर्ने सिलसिलामा आयकर ऐन २०५८ बमोजिम समावेश गर्नुपर्ने आय समावेश नभएको/कट्टी गर्न नपाउने खर्चहरू दावी भएको, देखिएकोले सोही ऐनको दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गर्न सो को आधार (कारण) खुलाइ रू. २३९९५५६२।- करयोग्य आय कायम गरी सोही बमोजिम गर्नु नपर्ने कुनै ठोस सबुद प्रमाण भए पत्र प्राप्त भएको मितिले १५ (पन्ध्र) दिनभित्र जवाफ पेश गर्न आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ (६) बमोजिम विस्तृत व्यहोरा खुलाई ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट करदाताको नाममा मिति २०६८/१२/१३ मा सूचना जारी भएको ।

३. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०६८/१२/१३ मा जारी भएको सूचना करदाताले मिति २०६८/१२/१३ मा बुझी लिएको ।

४. करदाताले मिति २०६८/१२/१३ मा बुझी लिएको सूचनाको जवाफ मिति २०६८/१२/२७ मा पेश गरेको ।

५. संशोधित कर निर्धारणको सूचनामा उल्लेखित रकममा परिवर्तन गर्नुपर्ने नदेखिएकोले सो बमोजिम प्रस्तुत उद्योगको आ.व. २०६४।०६५ को लागि देहाय अनुसार रु. २३९९५५६२।- करयोग्य आय कायम गरी आयकर ऐन २०५८ को दफा १०१ बमोजिम संशोधित कर निर्धारण गर्ने गरी सोही ऐनको दफा १०२ बमोजिम ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरबाट मिति २०६९/०२/१२ मा भएको निर्णय पर्चा ।

६. ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवन, ललितपुरले मिति २०६९/०२/१२ मा जारी गरेको आ.व. २०६४/०६५ को आयकर तर्फको संशोधित कर निर्धारण आदेशमा चित्त नबुझी बर्जर जोन्सन एण्ड निकोल्सन (नेपाल) प्रा.लि.ले प्रशासकीय पुनरावलोकनका लागि मिति २०६९/२/१२ मा आन्तरिक राजस्व विभागमा पेश गरेको निवेदन ।

७. विपक्षी कार्यालयबाट मिति २०६९।१।१३ मा जारी गर्नु भएको संशोधित कर निर्धारण आदेश एवं मिति २०६९।१।१२ मा खडा गरिएको निर्णय पर्चा त्रुटिपूर्ण एवं अनियमित हुँदा बदर गरी पाउँ । साथै, यस सम्बन्धमा विभागबाट पुनरावेदकको हित प्रतिकूल हुने गरी कुनै निर्णय वा काम कारवाही भए गरेको रहेछ भने सो समेत यसै पुनरावेदन पत्रको आधारमा बदर गरी न्याय पाउँ भन्ने समेत व्यहोराको जिकीर लिई करदाताको तर्फबाट मिति २०७५/३/११ मा पुनरावेदन पत्र दर्ता भएको ।

८. यसमा मुलुकी फौजदारी कार्यविधि (संहिता) ऐन, २०७४ को दफा १४०(३) बमोजिम छलफलको प्रयोजनार्थ विशेष सरकारी वकिलको कार्यालयलाई पेशीको सूचना दिई नियमानुसार पेश गर्नु भन्ने यस न्यायाधिकरणबाट मिति २०७५/०७/१३ मा भएको आदेश ।

<u>ठहर खण्ड</u>

९. नियम बमोजिम साप्ताहिक तथा दैनिक पेशी सूचीमा चढी निर्णयार्थ आज यस इजलास समक्ष पेश हुन आएको प्रस्तुत पुनरावेदन पत्र सहितको मिसिल तथा शुरुबाट प्राप्त मिसिल समेत अध्ययन गरियो ।

१०. पुनरावेदक कम्पनीको तर्फबाट उपस्थित हुनु भएका विद्वान अधिवक्ताद्वय श्री मन्जु बुढाथोकी र श्री सुरज श्रेष्ठले कम्पनीले आफ्नो उत्पादनलाई सहजता प्रदान गर्नको लागि

कलर बैंक मेसिन खरिद गरि प्रयोग सम्म गर्ने अधिकार प्रदान गरी वितरकहरुलाई सम्झौता गरी प्रदान गरेको कार्यलाई कलर बैंक मेसिन विक्री नै गरेको भनी सो मेसिनलाई कम्पनीको स्थायी सम्पत्तिको रुपमा समावेश गर्न नमिल्ने भनी ह्रास खर्च कट्टि अमान्य गरेको कार्य आयकर ऐनको भावना र मनसाय विपरित छ । बढी मर्मत संम्हार खर्च समेत दावी गरिएको भनी बढी दावी भएको हदसम्मको रकमलाई आयमा समावेश गरी आयकर ऐन २०५८ को दफा १२० क को शुल्क समेत लगाउने गरी भएको कर निर्धारण आदेश त्रुटिपूर्ण हुँदा बदर गरी ह्रास खर्च कट्टिलाई मान्यता दिई दावी बमोजिम मर्मत सम्भार खर्चलाई समेत मान्यता दिलाइनु पर्दछ भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो ।

११. प्रत्यर्थी कार्यालयको तर्फबाट उपस्थित हुनु भएका विशेष सरकारी वकिल कार्यालय काठमाडौंका शाखा अधिकृत श्री नगेन्द्र लम्सालले पुनरावेदक कम्पनीले सम्झौता गरी वितरकहरुलाई प्रदान गरी सकेको कलर बैंक मेसिनलाई स्थायी सम्पत्तिको रुपमा समावेश गरी ह्रास खर्च कट्टिको दावी गरेको हुँदा ह्रास खर्च कट्टिको दावी अमान्य भएको हो । कम्पनीले बढी मर्मत सम्भार खर्च दावी गरेको हदसम्म बढी दावी भएको मर्मत सम्भार खर्चलाई आयमा समावेश गरी ऐनको दफा १२०(क) को शुल्क समेत लगाउने गरी भएको कर निर्धारण आदेश कानून सम्मत हुँदा सदर गरिनुपर्दछ भनी गर्नुभएको बहस समेत सुनियो ।

१२. पुनरावेदक कम्पनीको तर्फबाट लिइएका पुनरावेदन जिकिरहरु, दुवै तर्फबाट विद्धान कानून व्यवसायीहरुबाट प्रस्तुत बहस बुँदाहरु र मिसिल संलग्न कागज प्रमाणको अध्ययन गरी हेर्दा, यसमा विपक्षी कार्यालयबाट भएको कर निर्धारण आदेश कानून सम्मत छ, छैन र पुनरावेदक कम्पनीको पुनरावेदन जिकिर बमोजिम हुने हो होइन भन्ने विषयमा निर्णय दिनुपर्ने देखिन आयो ।

१३. **कलर बैंक मेसिनको ह्रास खर्च कट्टि सम्बन्धमाः**

पुनरावेदक बर्जर जोन्सन एण्ड निकोल्सन नेपाल प्रा.लि. रंगको कारोबार गर्ने कम्पनी भएको र सो कम्पनीले आफ्नो कम्पनीको उत्पादनलाई सहजता प्रदान गर्नको लागि कलर बैंक मेसिन खरीद गरी वितरकहरुलाई सम्झौता गरी प्रयोग गर्न सम्म दिएको कार्यलाई "कलर बैंक मेसिन" विक्री नै गरिएको भनी सो मेसिनको ह्रास खर्च कट्टि अमान्य गरेको त्रुटिपूर्ण छ भन्ने पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिरका सम्बन्धमा हेर्दा, पुनरावेदक कम्पनीले एकातर्फ कलर बैंक मेसिनहरुलाई स्थिर सम्पत्तिमा राखी ह्रास खर्च दावी गरेको छ भने अर्को तर्फ सो मेसिनलाई पुनरावेदक करदाताले आफ्नो वितरकहरुलाई सम्झौता गरी प्रदान गरेको देखिन्छ । करदाता र डिष्टिव्यूटर बीच

भएको सझौता अध्ययन गर्दा करदाताले डिष्ट्रिव्यूटरबाट निश्चित किस्ता रकम असुल गर्ने गरेको र निश्चित अवधिपछि सो मेसिन डिष्ट्रिव्यूटरलाई सोही मूल्यमा नै हस्तान्तरण गर्ने सम्झौतामा व्यवस्था गरेको पाइयो । सम्झौताको अध्ययन गर्दा मेसिनको भविष्यको मुल्य करदाताले पहिले नै प्रापत गरी सकेको र सो मेसिनको भौतिक स्वामित्व (Physical possession and Ownership) समेत डिष्ट्रिव्यूटरहरुको हुने निश्चत भएकोले करदाताको रंगको व्यवसायको गुणस्तरियता कायम गर्नको लागि तथा यस्तो मेसिनहरु निश्चित गुणस्तरको हुन Specific तोकिएको अवस्थाको लागि मात्र खरिद गरिएको अवस्थामा मेशिन मुल्य पनि शुरुमै लिई विक्री नभनी Advance from Dealers भनी धरौटीमा रकम राखी विक्रीको स्वरुपमात्र फरक गरेको देखिएको र यस्तो मेसिनबाट डिष्ट्रिव्यूटरको विक्री परिमाण बढ्ने सोही आधारमा डिष्ट्रिव्यूटर करदाताले प्रदान गर्ने बोनस स्किममा आवद्ध हुने अवस्थामा उक्त मेशिन प्रत्यक्ष रुपमा डिष्ट्रिव्यूटरले उपयोग (Use) गरी डिष्ट्रिव्यूटरकै आय आर्जनसँग सम्बन्धित देखिएको छ । यस्तो कारोबारलाई Deferred Sales मान्नु पर्ने हुन्छ ।

प्रस्तुत कार्य Nepal accounting Standards Board ले जारी गरेको Nepal Accounting Standard (NAS) 6 मा Property, Plant and Equipment को सम्बन्धमा गरिएको सम्पत्ति सम्बन्धमा व्यवस्थामा "Property, Plant and Equipment are tangible items that" (a) are held for use in the production or supply of goods or services, for rental to others, or for administrative purposes," भनी परिभाषित गरेबाट साथै सम्पत्तिको रुपमा समावेश (Recognition) हुन करदाता आफैले उपयोग गरेको हुनुपर्ने र निजकै आय आर्जनमा वृद्धि हुनुपर्ने स्पष्ट भएकोमा यी दुवै अवस्था करदाताको सम्बन्धमा स्थापित हुदैन ।

त्यस्तै The cost of an item of property, plant and equipment shall be recognized as an asset, if and only if: (a) It is probable that future economic benefits associated with the item will flow to the entiry सोही Standard को Paragraph 65 मा Derecognition सम्बन्धमा "The Carrying amount of an item of property, plant and equipment shall be derecognized: (a) On disposal: pr (b) When no future economic benefits are expected from the use or disposal" भनी उल्लेख गरेको छ । यसमा केता निश्चित भएकोले यसरी निसर्ग भएकोलाई विक्री नै मान्नु पर्ने हुन्छ ।

लेखामान बोर्डको उपरोक्त व्यवस्था अनुसार योजना अन्तर्गतको यी मेसिनहरु करदाताको वास्तविक स्वामित्वको सम्पत्तिको रुपमा मान्न सकिदैन । त्यसैले करदाताले सम्पत्ति आफ्नो स्वामित्वमा भएको वा व्यवसायमा प्रयोग भएको मानि ह्रास खर्च दावी गर्न मिल्ने देखिएन । त्यस्तै, आयकर ऐन २०५८को दफा १९ ले कुनै आयवर्षमा आफ्नो स्वामित्वमा रहेको तथा प्रयोग गरेको ह्रासयोग्य सम्पत्तिको हकमा मात्र उक्त आयवर्षमा आय गणना गर्ने क्रममा त्यस्तो सम्पत्तिमा ह्रास खर्च दावी गर्न पाउने व्यवस्था गरेको छ । प्रस्तुत सुविधा अन्तर्गतको मेशिनहरु कम्पनीको आय आर्जन गर्नको प्रयोग नभएको अवस्थामा त्यस्ता मेशिनमाथि कम्पनीको वास्तविक स्वामित्व नदेखिएको हुँदा ऐनको दफा १९ अनुसार ह्रास खर्च कट्टीको दावी नपुग्ने भनी शुरू कार्यालयबाट भएको कर निर्धारण आदेशलाई अन्यथा गर्नुपर्ने देखिन आएन ।

१४. **<u>मर्मत सम्भार खर्चः</u>**

मर्मत सम्भार खर्च रु. २६८१२२।- लाई अमान्य गर्ने गरी भएको कर निर्धारण आदेश त्रुटिपूर्ण हुँदा बदर गरी खर्चलाई मान्यता दिलाई पाउँ भन्ने पुनरावेदकको जिकिरका सम्बन्धमा हेर्दा कलर बैंक मेसिनको ह्रास खर्च कट्टि शिर्षकमा मेसिनको भौतिक स्वामित्व (Physical Possession and Ownership) करदाताको नभै डिस्ट्रिव्यूटर्सहरुको रहेको देखिएको, करदाताको आयआर्जनमा प्रयोग भएको समेत नपाइएको कम्पनीमा मौज्दात समेत रहेको नदेखिएको करदाताले आफै प्रयोग गरेको र निजको आयआर्जनमा वृद्धि भएको अवस्था समेत नदेखिएको हुँदा पुनरावेदकको स्थिर सम्पत्तिको रुपमा नरहेको र विक्री भएको मानी ह्रास खर्चको दावी अमान्य हुने ठहरी फैसला समेत भैसकेको देखिदा सो शिर्षकमा भएको विवेचना समेतको आधारमा मेसिनको ह्रास आधार फरक पर्न गई आय वर्षको पुनरावेदक कम्पनीको ह्रास आधार मूल्य रु. २०१६१२१६।- कायम गरी सोको आधारमा कम्पनीले आयकर ऐन २०५८ को दफा १६ अनुसार ह्रास आधार मूल्यको ७ प्रतिशतले हुने रकम मर्मत खर्च कट्टि दिई बढी दावी भएको मर्मत खर्च अमान्य गरी बढी दावी भएको मर्मत सम्भार खर्चलाई आयमा समावेश गरी आयकर ऐन, २०५८ को दफा १२०(क) बमोजिमको शुल्क समेत लगाउने गरी भएको शुरु कार्यालयको कर निर्धारण आदेशलाई अन्यथा गर्नुपर्ने देखिन आएन ।

१५. अतः यसमा स्थायी लेखा नं. ३०००४४९७१ भएका पुनरावेदक करदाता बर्जर जोन्सन एण्ड निकोल्सन (नेपाल) प्रा.लि. को आ.व. २०६४/०६५ को आयकर निर्धारणका सम्बन्धमा शुरू ठूला करदाता कार्यालय, हरिहरभवनको मिति २०६९।०१।१२ को निर्णय मिलेको देखिंदा सदर हुने ठहर्छ । पुनरावेदकको पुनरावेदन जिकिर पुग्न सक्दैन । अरूमा तपसिल बमोजिम गर्नु ।

तपसिल

१६. फैसलाको प्रतिलिपी सहितको जानकारी बिशेष सरकारी वकिलको कार्यालय काठमाण्डौलाई दिनु ।

१७. प्रस्तुत फैसलाको विद्युतिय प्रति अपलोड गरी यस मुद्दाको दायरीको लगत कट्टा गरी मिसिल नियमानुसार गरी बुझाई दिनू ।

जीवन कुमार घिमिरे
(राजस्व सदस्य)

उक्त रायमा हाम्रो सहमति छ ।

डम्बरबहादुर कार्की
(लेखा सदस्य)

किशोर सिलवाल
(अध्यक्ष)

<u>फैसला तयारीमा सहयोग गर्नुहुनेः-</u>

शाखा अधिकृतः श्री लेख बहादुर कोइराला

कम्प्यूटर टाइपः श्री प्रदिप तिवारी

फाँट

इतिसम्बत २०७६ साल जेठ २८ गतेरोज ३ शुभम......